

Justitsmonitor

DEBAT

Retssystemet stopper ved dommen - men det gør stalkingen sjældent

En dom for stalking bør også udløse en obligatorisk motiverende samtale med en fagperson og information om muligheden for at få hjælp og behandling, mener forsker og postdoc.



DIDDE HAUCH Postdoc ved Videnscenter for Psykotraumatologi, Syddansk Universitet og vidensmedarbejder ved Dansk Stalking Center.

17. APRIL 2026 KL. 05.00

***Dette er et debatindlæg.** Indlægget er udtryk for skribentens holdning. Du er velkommen til at deltage i debatten – send dit indlæg til debat@justitsmonitor.dk.*

Når retssystemet fælder dom efter straffelovens § 242, betragtes sagen ofte som juridisk afsluttet. Protokollen lukkes, og retfærdigheden anses for sket fyldest.

Men for offeret sikrer dommen sjældent reel tryghed. Uden en målrettet indsats mod drivkraften bag stalkingen risikerer retssystemet blot at skabe en midlertidig pause i adfærden frem for et varigt ophør. En dom fjerner ikke den

underliggende fiksering; den flytter i værste fald blot problemet ud i skyggerne igen.

Det farlige genbrug af ofre

Tallene bør vække bekymring: Ifølge Dansk Stalking Center har 40 procent af udøverne allerede stalket mere end én person, når de søger hjælp hos dem. Det vidner om et adfærdsmønster, der er dybt rodfæstet, og som sjældent korrigeres af en bøde eller en betinget dom alene.

Stalking er netop karakteriseret ved sin vedvarende natur, og uden intervention ser man derfor oftere en 'serie-stalking-tendens', hvor udøveren blot finder et nyt mål, så snart det nuværende offer bliver utilgængeligt gennem retlige forbud. Hvis ikke vi adresserer den psykologiske motor bag handlingerne, bliver retssystemet en svingdør, hvor nye ofre betaler prisen for manglende behandling af udøveren.

Et paradoks mellem straf og forebyggelse

Der eksisterer i dag et markant paradoks i det danske justitsystem. Trods politisk anerkendelse af stalkingens ødelæggende konsekvenser mangler instrumenterne til at håndtere de psykologiske mekanismer, som fastholder udøveren i mønstret. Det er ikke, fordi løsningerne er ukendte.



Dansk Stalking Centers specialiserede behandlingstilbud viser en signifikant positiv udvikling i symptomer hos de udøvere, der gennemgår psykologbehandling.

Erfaringerne viser, at man gennem terapi kan mindske den impulsive adfærd, øge refleksionsevnen og nedbringe recidiv. Potentialet for forandring er altså veldokumenteret, men det udnyttes ikke optimalt, fordi systemet mangler en bro mellem den juridiske sanktion og den psykologiske indsats. I dag hviler indsatsen på frivillighed, hvilket betyder, at de mest risikovillige udøvere ofte aldrig når frem til behandlingsbordet.

Dialog som præventiv værktøj

Succesen med forebyggende indsatser er ikke blot teoretisk. Hos Vestegnens Politi har man høstet værdifulde erfaringer med opsøgende samtaler over for udøvere af vold i nære relationer og stalking.

Ved at konfrontere udøveren tidligt kan eskalering forhindres, før den bliver fatal. Også internationalt peger kompasset mod integration af behandling og straf. I lande som Skotland og visse stater i USA anvendes specialiserede rehabiliteringsforløb som en integreret del af rettens afgørelse. Her har man nemlig erkendt og påvist, at stalking er en adfærd, der sjældent kureres gennem ophold i fængselsceller, men som kræver målrettet terapi at ændre.

Behandling skal være et retskrav

Hvis målet for alvor er at beskytte ofrene, må vi tage de værktøjer i brug, som i dag samler støv på hylderne. Det kræver politisk vilje til at implementere to konkrete tiltag: For det første bør en dom for stalking efter § 242 automatisk udløse en obligatorisk motiverende samtale med en fagperson.



Stalking stopper ikke, fordi en dommer slår med hammeren

Formålet er at udnytte den retlige konsekvens som et vindue til at motivere udøveren til behandling. For det andet bør der, allerede når et tilhold forkyndes, ske en systematisk information om muligheden for hjælp og behandling. Ved at koble oplysning om behandling direkte til de juridiske restriktioner sikres det, at udøveren præsenteres for en konstruktiv vej ud af mønstret, før adfærden eskaleres.

Stalking stopper ikke, fordi en dommer slår med hammeren; det stopper, når udøveren får redskaberne til at handle anderledes. At ignorere behandlingspotentialer er et svigt af både udøveren og de ofre, der har krav på et samfund, der forebygger frem for blot at registrere forbrydelser.

Deltag i debatten – send dit indlæg på 300-600 ord, svarende til maksimalt 4.000 tegn, sammen med et billede af dig selv og navn på fotografen til debat@justitsmonitor.dk.

DEL ARTIKEL